

אופן הקנין	היכן מועיל	במה מועיל	סוג הקנין
<p>1. כפשוטו 2. מעלה את הבע"ח ע"ג דבר שאינו בטל לגבי קרקע. (רש"י) 3. מניח לו מאכל בגובה וגורם לו לקפוץ (ר' משולם) (שיעורו: לרש"י ג' טפחים, שלא יהא לבוד ולר"ת טפח)</p>	<p>בכל מקום</p>	<p>בכל המטלטלין</p>	<p>הגבהה</p>
<p>1. כפשוטו 2. הכישה במקל ורצתה לפניו 3. קורא לה והיא באה (שיעור המשיכה: מחלוקת אמוראים ב"ב ע"ה)</p>	<p>רק במקום / למקום שיש לקונה רשות להניח בו את כליו כגון: סימטא, וחצר של שניהם וכיו"ב. ולא ברה"ר, ובחצר של אחר, וכיו"ב.</p>	<p>1. בכל החפצים שלא נוח להגביהם 2. בספינה – מועיל לכו"ע 3. בבהמה גסה: במשנה – לרש"י ור"ת, לא מועיל. ולר"י ורשב"ם, מועיל. בבריתא – לר"ש, ודאי לא מועיל. לחכמים, ודאי מועיל. 4. בבהמה דקה: לר"ש – לא מועיל לחכמים במשנה ובבריתא – מועיל</p>	<p>משיכה</p>
<p>שמחזיק בגופה או במה שמחובר לה. ----- לרש"י: צריך למוסרה מיד המוכר ליד הקונה. לתוס': סגי דאומר לו "לך (חזק ו)קני" (ואם אמר לו "לך משוך וקני" איכא פלוגתא האם הוא קפידא דוקא במשיכה, או מראה מקום הוא ואינו מקפיד אם יקנה במסירה). וברשב"א (ב"ב) כ' דבפניו א"צ אמירה. (וצ"ל דחשיב כאמירה)</p>	<p>1. ברה"ר ובחצר של איש אחר – לכו"ע מועיל. 2. בסימטא, ובמקום שמועיל משיכה- לרש"י ור"ת, מועיל. לר"י ורשב"ם, לא מועיל. 3. ברשות המוכר – לכו"ע לא מועיל.</p>	<p>רק במכר או מתנה אבל לא בהפקר. בספינה – לכו"ע מהני. בבהמה גסה: במשנה – מועיל ברייתא – לר"ש, לא מועיל. ולרבנן, לרש"י ור"ת, מועיל. לר"י ורשב"ם, לא מועיל. בבהמה דקה: לר"מ ור"א ור"ש, לא מועיל. לחכמים, לרש"י ור"ת, מועיל. לר"י ורשב"ם, לא מועיל. בשאר חפצים - לתוס' והרא"ש (ב"ב), לא מועיל. ויש חולקים (מאירי ורשב"א) וסוברים דמהני בכל דבר שלא נוח אפילו למשוך.</p>	<p>מסירה</p>

יציאת עבד כנעני בכסף ובשטר

בשטר		בכסף		
ע"י עצמו	ע"י אחרים	ע"י עצמו	ע"י אחרים	
<p>מועיל גיטו וידו באין כאחד ואפילו בע"כ-כאישה</p>	<p>לא מועיל שלא מדעתו משום דחוב היא לעבד ואין חבין אלא בפניו. אבל מדעתו – מועיל.</p>	<p>לא מועיל אין קנין לעבד בלא רבו אפילו אמר לו ע"מ שאין לרבך רשות בו לא קנה לכו"ע ואם אמר ע"מ שתצא בו לחרות, לר' ששת, קנה, (אבל חשיב "ע"י אחרים"). ולר"א, לא קנה.</p>	<p>מועיל ואפילו בעל כרחו כיון דקני בע"כ מקני בע"כ טבעא חדא הוי (אביי) קבלת רבו גרמה לו (רבא)</p>	<p>לר"מ</p>
<p>מועיל גיטו וידו באין כאחד ואפילו בע"כ-כאישה</p>	<p>מועיל בין מדעתו ובין שלא מדעתו משום דזכות הוא לו. וזכין לאדם שלא בפניו. ובע"כ לא מהני-דהוי חובה פרט להרשב"א שסובר דמהני משום דבטלה דעתו. ע"ש</p>	<p>מועיל לר' ששת, אם נתנו לו ע"מ שאין לרבו רשות בו. ולר' אלעזר, אם נתנו לו ע"מ שתצא בו לחרות.</p>	<p>מועיל בין מדעתו ובין שלא מדעתו משום דזכות הוא לו. ובע"כ – וי"א דמהני, דודאי לא מחמרי טפי מר"מ. (רי"ף) וי"א דלא מהני, דלית להו סברת ר"מ. (רשב"א ועוד)</p>	<p>לרבנן</p>
<p>לא מועיל דלא אמרינן גיטו וידו באין כאחד</p>	<p>מועיל אפילו שלא מדעתו דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו אבל לא בע"כ</p>	<p>לא מועיל כדעת ר"מ ע"ש</p>	<p>מועיל אפילו שלא מדעתו דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו אבל לא בע"כ וי"א דמהני אף בע"כ, ולא פליג אר"מ. (תוס' רא"ש)</p>	<p>לרשב"א</p>

משנה: יציאת עבד כנעני בכסף ע"י עצמו, לר"מ (ולרשב"א) לא מהני ולרבנן מהני.

במסקנה: אם אדם נתן מתנה לעבד בסתמא – קנה האדון לכו"ע (והקנין הוי ישירות לאדון, עיי' מש"כ באות ל')			
שיטת ר' אלעזר		שיטת רבה ורב ששת	
המחלוקת היא: בנותן לעבד ע"מ שתצא בו לחירות		המחלוקת היא: בנותן לעבד ע"מ שאין לרבו רשות בו	
לרבנן מהני- וקנה העבד הטעם: כל שנותן לשם מטרה מוגדרת אינו נותן מתנה ממש, אלא זכות שימוש בעלמא למטרה זו	לר"מ (ורשב"א) לא מהני- וקנה רבו הטעם: דהוי מתנה גמורה עם תנאי וכשנותן לעבד הוי כנותן לרבו והתנאי מבטל הנאת הממון מן האדון (כיון שצריך ליתן עבדו תמורת הכסף) והמעשה קיים ותנאי בטל כמשנ"ת לעיל בשיטת רב ששת	לרבנן מהני- וקנה העבד הטעם: ע"י התנאי, פקע זכות האדון בממון הזה, וממילא קני העבד, לעצמו. (חזו"א אמרי משה)	לר"מ (ורשב"א) לא מהני- וקנה רבו הטעם: כשנותן לעבד הוי כנותן לרבו, והתנאי מבטל הנאת הממון מן האדון, ותנאי שבא לבטל המעשה, הוי כדברי הבאי, והמעשה קיים והתנאי בטל. (תוס' רא"ש ושלנו"ל)
אבל כשנותן לו ע"מ שאין לרבו רשות בו, לכו"ע לא מהני. הטעם: כפי שנתבאר בדעת ר"מ אליבא דר' ששת		אבל כשנותן לו ע"מ שתצא בו לחירות, לכו"ע מהני. הטעם: כפי שיחבאר בדעת רבנן אליבא דר' אלעזר	

תוד"ה ור' אלעזר וכו' וא"ת לפירוש ר"ת וכו' - סיכום

<u>רבנן</u> בכסף ע"י עצמו – מהני, ויוצא בו לחירות.	<u>ר"מ</u> בכסף ע"י עצמו – לא מהני, וקנה רבו.
לרב ששת: באמר לו על מנת שאין לרבך רשות בו	
	קושיה! לפי ר"ת, הרי באמר לו ע"מ שתצא לחרות – קנה ואם כן יכול הוא לצאת בכסף ע"י עצמו ?
	תירוץ: זה נחשב "ע"י אחרים", משום שלא קנאו אלא לצאת בו לחירות, והו"ל "זכות שימוש" בעלמא.
קושיה: הרי לר"א, בע"מ שתצא בו לחירות, נחשב ולרבנן מהני ?	"כסף ע"י עצמו" דלר"מ לא מהני.
קושיה: והלא לרבנן (גם לדעת ר"א) לא קני רביה, ואין כאן אלא "זכות שימוש" לצאת לחירות, וא"כ הו"ל "ע"י אחרים", ולמה קראוהו "כסף ע"י עצמו" ?	תירוץ: ר"א סובר שבכה"ג, קונה האדון על ידו לגמרי ולכן זה נחשב "כסף ע"י עצמו", דהוי מתנה ולא זכות שימוש
תירוץ: רבנן אמרו לר"מ, לשיטתך שזהו כסף ע"י עצמו, לדין מהני.	